

Tunadalskyrkan 150920
16 e tref. Joh 11:28-44
"Döden och Livet"

"Döden och Livet" är temat för dagens texter i kyrkoåret. Ett tema som genom allt som händer i världen just nu blivit mer aktuellt än någonsin. Vi ser bilderna på människor i flykt, på umbäranden, dålig behandling och nås också av rapporter att inte alla klarar sig utan dödas på olika sätt, en del på flykt, en del under krigets fasor. Men vi får också bilderna på dem som klarat sig, som tagit sig dit dem vill, på poliser som leker med barnen, på många frivilliga som ställer upp för hjälpbehövande, på en generositet och välvilja.

Och i de kontrasterna lever vi. Å ena sidan, å andra sidan, och det handlar inte bara om flyktingfrågan utan om många vardagliga situationer, där det ibland kan bli problem och man inte riktigt vet hur man ska hantera det. Gör man si händer det, gör man så blir utgången en annan, och det kan ibland kräva mycket arbete för att komma igenom till andra sidan.

I Johannestexten som jag nyss läste hittar vi en situation som vi alla förr eller senare tvingas möta, att en anhörig dör, att vi sörjer, att det kommer många frågor om varför och hur man ska kunna hantera alltihop. Och det är en ganska dramatisk berättelse med många känslor, med en förtätad stämning och med en oväntad upplösning, och det är många människor inblandade, och de dras liksom in i det hela genom att Jesus kommer dit och handlar på sitt egna sätt.

Marta, Maria och Lasaros var syskon och utifrån evangeliernas skildringar nära vänner till Jesus, och det var självklart för systrarna att sända bud på Jesus när Lasaros blev sjuk. Men Jesus dröjde, och Lasaros hann dö. Och om vi ser det utifrån Maria och Martas perspektiv så tyckte de att Jesus dröjde alltför länge. De visste att han inte var så långt borta, det hade ju deras budbärare berättat, och han borde ha hunnit dit för länge sen, och han som botat så många andra borde ju ha botat Lasaros också. *Herre om du hade varit här, hade det inte behövt ske.* Man kan höra desperationen i Martas röst när hon möter Jesus när han äntligen kommer, Var fanns du när vi behövde dig?? Och när sedan Maria kommer dit

också möter hon honom med samma ord: *Herre, om du varit här hade min bror inte dött.*

Känner du igen frågan? Jesus var finns du? Du verkar så långt borta i allt som sker. Jag ber och läser bibeln men ingenting händer, det som är svårt verkar inte ordna sig, har du alldeles lämnat mig? Är det någon idé att ens tro att du är nära? Och så brottas vi med frågorna och vill ha vårt eget svar på dem, om det blir så eller så kan jag nog tro att Jesus finns med, annars vet jag inte. Och då kan det bli så att vi inte riktigt ser att han ändå finns med i det som händer, att han ger kraft och styrka att orka varje dag, att andra människors uträckta händer kan förmedla hans närhet, att vi kan få nya erfarenheter mitt i det svåra, även om de är dyrköpta.

För Marta ledde det till en fördjupning av hennes tro. I verserna innan vårt textavsnitt inleder Jesus ett teologiskt samtal med Marta: *23Jesus sade: "Din bror kommer att uppstå." 24Marta svarade: "Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen." 25Då sade Jesus till henne: "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, 26och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?" 27Hon svarade: "Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen."*

Vilken förändring av perspektivet, av det som sker. Till det yttre hade ingenting förändrats, men för Marta blev det en ny möjlighet och på något sätt lades alla hennes upplevelser av Jesus sen tidigare ihop till en slutsats som bara hon, Petrus och Tomas bekänner i evangelierna: *Du är Messias, Guds Son*".

Istället för frågan: Jesus var är du, fick hon svar på frågan: Jesus vem är du, utan att hon egentligen ens insåg att det var det hon behövde svar på. Jesus vinklade det på ett helt annat sätt och man kan ana hennes egen förundran inför den beaktelse hon gjort, var kom den ifrån; men samtidigt vilken trygghet, han som är uppståndelsen och livet och Messias, den Gud skulle sända, han finns här vid vår sida och förmedlar hopp, närhet och nya möjligheter.

Och det är väl något av den tryggheten vi sjöng om i psalmen i början av gudstjänsten. Jag tror på en Gud som gråter med mig, när jag gråter så allting är gråt. En tröstande Gud som kan trösta likt den som väntar tills gråten gått åt. Och det var det Maria fick möta när

hon kom till Jesus, hennes behov såg annorlunda ut än Martas, och när hon ställde Jesus till svars blev han upprörd och föll i gråt. Det är inte ofta det står så mycket om känslor i samband med Jesus, men här tar han fullt in hennes sorg och smärta och delar den och bär på så sätt hennes börda. Jesaja skriver i kap 53: *"det var våra sjukdomar han bar, våra plågor han led"*, och han som varit människa vet vad det innebär och kan därför stötta och hjälpa oss där vi behöver stöd, oavsett vad det handlar om.

I den 139:e psalmen i psaltaren står det om en Gud som finns med i livets alla situationer och där ingenting är för nära eller för långt bort för att han inte ska kunna finnas med:

Herre, du rannsakar mig och känner mig. Om jag står eller sitter vet du det, fast du är långt borta vet du vad jag tänker. Om jag går eller ligger ser du det, du är förtrogen med allt jag gör. Innan ordet är på min tunga vet du, Herre, allt jag vill säga. Du omger mig på alla sidor, jag är helt i din hand. Den kunskapen är för djup för mig, den övergår mitt förstånd.

Var skulle jag komma undan din närhet? Vart skulle jag fly för din blick? Stiger jag upp till himlen, finns du där, lägger jag mig i dödsriket, är du också där. Tog jag morgonrodnadens vingar, gick jag till vila ytterst i havet, skulle du nå mig även där och gripa mig med din hand.

Om jag säger: Mörker må täcka mig, ljuset omkring mig bli natt, så är inte mörkret mörkt för dig, natten är ljus som dagen, själva mörkret är ljus.

Det kan verka skrämmande, speciellt om jag har dåligt samvete, om det eller det gått fel och jag inte riktigt vet hur jag ska hantera det, utan kanske vill dölja det både för Gud och andra- då är det kanske inte så befriande att veta att han ser och vet allt, men samtidigt kan det vara en hjälp att hantera det som gått fel, att få lyfta upp det i ljuset, be om förlåtelse och kunna gå vidare, det är den stora möjligheten vi har som kristna, och då kan det vara en väldig trygghet att veta att ingenting kan hända som han inte vet om, märk väl det står inte att han vill allt, men att han finns med mitt i allt också det vi inte kan förklara.

Runt syskonen i Betania fanns också en stor grupp människor, som kommit dit för att trösta Marta och Maria i sorgen, enligt den tidens

sedvänjor, både att gråta med dem och att stötta dem på olika sätt, och trots att de egentligen bara var statister i det stora dramat, så fick de en viktig roll. För när Jesus kom till graven bestämde han sig för att göra det oväntade och egentligen otänkbara, att uppväcka Lasaros från de döda, och visa på sin väldiga makt. Människorna som fanns där fick rulla undan stenen som fanns för graven, vilket nog krävde lite mankraft, och sedan fick de så småningom ta bort alla bindlar och tyger som fanns runt Lasaros och som den döda kroppen varit insvept i. Vilken annorlunda dag det måste ha blivit för dem allihop.

Om man överför det här till idag, skulle man kunna säga att vi alla är medmänniskor till någon med allt vad det innebär att ge och ta emot på olika sätt. Men att vi också kan få bli Jesus medhjälpare och bildligt talat flytta bort stenar och ta bort det som kan vara hinder i vägen. Vi kan inte göra något i egen kraft, men vi kan få vara Jesus förlängda arm och på hans ord kunna hjälpa och stötta. Jesus vände sig till Fadern när han skulle göra sitt under, och sa: *"Fader, jag tackar dig för att du har hört mig. 42Självisste jag att du alltid hör mig, men jag säger detta med tanke på alla dem som står här, för att de skall tro på att du har sänt mig."*

För att de skall tro. Tänk att få vara Jesu medhjälpare för att människor ska komma till tro, bli befriade från det som binder och få erfara Jesus kraft i sina liv.

Och precis som Jesus vände sig till Fadern i sin bön, får vi göra det. Vi kan ingenting i oss själva, men tillsammans med honom och genom hans ingripande kan mycket ske. Lasaros fick liv igen, men eftersom han var människa kom ju också han så småningom att dö, men just då var det viktigt för Jesus att bevisa att han var Herre också över döden, och att han hade möjligheter som ingen annan hade.

Ser man berättelsen i sitt sammanhang så var Jesus på väg till Jerusalem för att gå in sitt lidande och död. Han visste att det låg framför honom, och uppväckandet av Lasaros blev den utlösande faktorn till att man grep honom och så småningom dödade honom som en brottsling. Och kanske ville Jesus föregripa detta genom att visa sin makt också över döden, och skapa en förväntan som låg på

ett mycket djupare plan än någon av dem kunde förstå då, och som också gav ett hopp att han skulle bli levande igen. Jag är uppståndelsen och Livet. *Har jag inte sagt dig att om du tror skall du få se Guds härlighet* sa han också till Marta.

Den kristna tron beror inte i första hand på yttre ting. Vi kan uppmuntras när vi får höra vittnesbörd om vad Gud har gjort och gör, men det går inte att bygga tron på det yttre utan den måste byggas på Jesus själv och på vem han är snarare än vad han gör. Och därför har vi hans jag är- ord som en utmaning till oss att tränga in i : Jag är det levande vattnet, jag är livets bröd, jag är världens ljus, jag är grinden till fåren, jag är den gode herden, jag är uppståndelsen och livet, jag är vägen, sanningen och livet.

Har vi sett hans härlighet mitt i en vardag som inte alltid är tillrättalagd, utan kan innebära kamp och svårigheter? Gör det något med oss om vi tror att han finns med också i det svåra, eller om vi vänder på det, gör det något med oss om vi inte tror det?

Amen